

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА ЕКОНОМІКИ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ І МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії
Міжнародного гуманітарного університету

Костянтин ГРОМОВЕНКО
(прізвище та ініціали)

04 2023 року

ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»
НА ОСНОВІ РАНІШЕ ЗДОБУТОГО ОСВІТНЬОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПЕРШОЇ
(БАКАЛАВРСЬКИЙ) ТА «МОЛОДШИЙ СПЕЦІАЛІСТ»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	29 «Міжнародні відносини» (шифр та назва галузі знань)
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	292 «Міжнародні економічні відносини» (шифр та назва спеціальності)
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	Міжнародні економічні відносини (назва освітньої програми)

Схвалено на засіданні Вченої ради
Міжнародного гуманітарного університету
протокол № «6/1» від « 07 » квітня 2023 р.

*Введено в дію наказом Міжнародного гуманітарного університету
№ 574 а від 7 квітня 2023 р.*

Одеса - 2023

Програма додаткового фахового вступного випробування для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини» зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

Розробники:

професор кафедри економіки і міжнародних економічних відносин
д.е.н., проф. Потьомкін Л.М.

(підпис)

Леонід ПОТЬОМКІН

Завідувачка кафедрою економіки і міжнародних економічних відносин,
к.е.н., доц. Нестерова К.С.

(підпис)

Катерина НЕСТЕРОВА

доцент кафедри економіки і міжнародних економічних відносин,
к.е.н., доц. Зеркіна О.О.

(підпис)

Оксана ЗЕРКІНА

Схвалено на засіданні кафедри економіки і міжнародних економічних відносин, протокол № «9» від «28» березня 2023 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета вступних випробувань на навчання для осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста за іншою спеціальністю (напрямом підготовки), - з'ясування рівня їх теоретичних знань та практичних навичок, а також виявлення схильності до ведення науково-дослідницької та пошуково-аналітичної роботи для визначення здатності вступників засвоювати освітню програму «Міжнародні економічні відносини» першого (бакалаврського) рівня.

Випробування проходить у тестовій формі, що містить питання з фахових дисциплін та передбачає з'ясування рівня теоретичних знань та відповідності цих знань вимогам освітньої програми за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини». Програма випробування охоплює кілька блоків питань:

- Макроекономіка;
- Світова економіка та міжнародні економічні відносини.

Під час підготовки до вступного випробування рекомендується користуватися літературою, список якої наведено наприкінці програми додаткового фахового вступного випробування.

Під час проведення вступних випробувань на навчання для осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, комісія визначає ступінь готовності вступника до опанування програмного матеріалу на основі оцінювання якості відповідей на тестові питання.

ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Макроекономіка

Загальні результати національного виробництва. Виробничий потенціал національної економіки: трудові, земельні (природні), фінансові ресурси та технології. Основні сектори національної економіки. Сукупні доходи та сукупні витрати: структура та взаємозв'язки. Валовий внутрішній продукт (ВВП) – показник результатів національного виробництва та способи його розрахунку. Валовий національний дохід (ВНД). Реальний та номінальний ВВП. Використання ВВП для міжнародних порівнянь.

Циклічність розвитку економічних систем. Безробіття та інфляція. Причини економічних коливань. Економічні піднесення та спади. Циклічні коливання та види циклів. Безробіття і зайнятість трудових ресурсів. Визначення рівня безробіття. Види, причини та наслідки безробіття. Загальний рівень цін та інфляція. Способи вимірювання інфляції. Причини інфляції. Наслідки інфляції для національної економіки.

Роль держави в ринковій економіці, відмінності між правовим, адміністративним і економічним регулюванням економіки, напрями і форми економічної політики держави. Інструменти державної монетарної та бюджетно-фіскальної політики.

Світова економіка та міжнародні економічні відносини

Міжнародні економічні відносини (МЕВ) як економічна категорія. Сутність МЕВ, їх значення, об'єктивна основа і передумови розвитку. Рівні розвитку МЕВ: функціональні, економічні, територіальні, за суб'єктами діяльності. Види та форми МЕВ, їх взаємозв'язок. Характеристика основних форм МЕВ: міжнародна торгівля товарами та послугами, міжнародний рух капіталу, міжнародна міграція робочої сили, міжнародний обмін технологіями. Міжнародні організації та їх класифікація.

Світове господарство: сутність, елементи і суб'єкти, фактори розвитку. Головні тенденції формування світового господарства, рівні і цикли його розвитку. Сучасні особливості розвитку міжнародного поділу праці. Міжнародна спеціалізація виробництва. Міжнародне виробниче кооперування. Типологізація країн-суб'єктів світового господарства: регіональний та соціально-економічний принципи систематизації країн світу. Середовище МЕВ.

Глобалізація: сутність, історія розвитку. Позитивні та негативні наслідки глобалізації. Ключові глобальні проблеми.

ТНК як головні суб'єкти міжнародної виробничої та інвестиційної діяльності, їх суть та еволюція. Вільні економічні зони: сутність та особливості функціонування. Головні світові фінансові центри. Офшорні зони в системі світових фінансових центрів. Поняття валюти та її види. Валютний курс та його види. Валютні ринки та валютні операції. Еволюція світової валютної системи: Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська і Ямайська валютні системи.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВИПРОБУВАННЯ

1. Загальні результати національного виробництва. Виробничий потенціал національної економіки: трудові, земельні (природні), фінансові ресурси та технології.
2. Основні сектори національної економіки та їх взаємозв'язок.
3. Сукупні доходи та сукупні витрати: структура та взаємозв'язки.
4. Валовий внутрішній продукт (ВВП) – показник результатів національного виробництва та способи його розрахунку. Реальний та номінальний ВВП. Використання ВВП для міжнародних порівнянь.
5. Валовий національний дохід (ВНД).
6. Циклічність розвитку економічних систем. Причини економічних коливань. Економічні піднесення та спади. Циклічні коливання та види циклів.
7. Безробіття і зайнятість трудових ресурсів. Визначення рівня безробіття. Види, причини та наслідки безробіття.
8. Загальний рівень цін та інфляція. Способи вимірювання інфляції. Причини інфляції. Наслідки інфляції для національної економіки.

9. Роль держави в ринковій економіці, відмінності між правовим, адміністративним і економічним регулюванням економіки, напрями і форми економічної політики держави.

10. Інструменти державної монетарної та бюджетно-фіскальної політики.

11. Міжнародні економічні відносини (МЕВ) як економічна категорія. Сутність МЕВ, їх значення, об'єктивна основа і передумови розвитку.

12. Сутність та структура середовища МЕВ.

13. Сучасні проблеми світової економіки.

14. Сутність та наслідки глобалізації.

15. Світове господарство: сутність, елементи і суб'єкти, фактори розвитку.

16. Типологізація країн-суб'єктів світового господарства. Місце окремих угруповань країн (економічно розвинених, нових індустріальних країн, країн з перехідною економікою) у світовому господарстві і МЕВ.

17. Міжнародний поділ праці як вихідна основа розвитку світового господарства і МЕВ: сутність, етапи розвитку, фактори поглиблення.

18. Сучасні особливості розвитку міжнародного поділу праці. Міжнародна спеціалізація виробництва. Міжнародне виробниче кооперування.

19. Структура, динаміка та сучасні тенденції розвитку міжнародної торгівлі товарами та послугами.

20. Типи зовнішньоторговельної політики держав, тарифні й нетарифні інструменти регулювання міжнародної торгівлі та їх економічні наслідки.

21. Міжнародний рух технологій та механізм їх передачі.

22. Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили й етапи розвитку.

23. Сутність та форми міжнародного руху капіталу, прямі іноземні інвестиції, міжнародні портфельні інвестиції, міжнародний рух позичкового капіталу, макроекономічні наслідки вивозу капіталу для країн-донорів та країн-реципієнтів.

24. ТНК як головні суб'єкти міжнародної виробничої та інвестиційної діяльності, їх суть і еволюція, сучасна стратегія.

25. Вільні економічні зони. Сутність та особливості функціонування.

26. Поняття валюти та її види. Валютний курс та його види.

27. Характеристика світових валютних ринків.

28. Еволюція світової валютної системи: Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська і Ямайська валютні системи. Валютно-фінансова система країн ЄС.

29. Головні світові фінансові центри. Офшорні зони в системі світових фінансових центрів.

30. Сутність та причини виникнення міжнародних організацій. Міжнародні економічні організації в системі координації міжнародного співробітництва.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНИКІВ НА ДОДАТКОВОМУ ФАХОВОМУ ВИПРОБУВАННІ

Час ознайомлення з тестовим завданням та відповідями на нього обмежений 120 хвилинами. Тестове завдання складається з двадцяти тестових питань українською мовою. На кожне з питань в тестовому завданні є чотири відповіді, одна з яких є вірною. Правильна відповідь на кожне з двадцяти питань тестового завдання оцінюється в 10 балів, неправильна відповідь – 0 балів. Максимальна кількість балів, яку можна отримати – 200.

Оцінювання завдань здійснюється також у відповідності до європейських стандартів за такою шкалою:

«відмінно» - 100%-90% правильно виконаних завдань

«дуже добре» - 89%-80% правильно виконаних завдань

«добре» - 79%-70% правильно виконаних завдань

«задовільно» - 69%-60% правильно виконаних завдань

«задовільно» - 59%-50% правильно виконаних завдань

«незадовільно» - менше ніж 50% правильно виконаних завдань

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для фахового вступного випробування
180-200	відмінно
160-179	дуже добре
150-159	добре
130-149	задовільно
100-129	достатньо
55-99	незадовільно з можливістю повторної здачі семестрового контролю
0-54	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Макроекономіка

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: у 2-х кн.: Кн. 1: Вступ до аналітичної економії; Макроекономіка: підручник. Затверджено МОН / за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. 2-е видання. К. : Знання, 2013. 615 с.
2. Базилінська О.Я. Макроекономіка. К. : Центр учбової літератури, 2017. 442 с.
3. Гронтковська Г.Е. Макроекономіка: навч. посібник рекомендовано МОН. К. : Центр учбової літератури, 2016. 672.
4. Економіка (профільний рівень) : підруч. для 11 кл. закл. загал. серед. освіти / Л. П. Крупська, І. Є. Тимченко, Т. І. Чорна. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 256 с.
5. Основи економічної теорії. Економіка та врядування: навч. посібн. / О.М. Кібік та ін. Одеса: Фенікс, 2019. 216 с.
6. Степанова К.В., Нестерова К.С., Курко А.С. Міжнародні економічні відносини: метод. рекомендації. Одеса: МГУ, 2018. 42 с.
7. Макроекономіка: навч. посібник . Рекомендовано МОН /за заг. ред. В. П. Решетило. (2-е вид., доповнене). Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. 224 с.

Світова економіка та міжнародні економічні відносини

1. Глобальна економіка: підручник під грифом МОН / Б.Е. Головаш та ін.; за заг. ред. Д. Антонюка. І. Бабець, А. Мокія. Запоріжжя, 2017. 612 с.
2. Світова економіка: навч. посібн. / за ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського. Н.С. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 328 с.
3. Світова економіка: підручник / за ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 268 с.
4. Міжнародна економіка: підручник / за ред. Г. Климко, В. Рокоча. Київський нац. універ. ім. Т.Г. Шевченка. К.: Знання-Прес, 2003. 447 с.
5. Міжнародні економічні відносини: навч. посібник / Ю. Г. Козак, М. А. Заєць, Н. В. Притула та інші. Одеса: «ТОВ.ПЛУТОН», 2016. 352 с.
6. Міжнародні економічні відносини : підручник / А.А. Мазаракі та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. Київ, 2017. 612 с.
7. Світова економіка: підручник / за ред. О. І. Шниркова, В. І. Мазуренка, О.І. Рогача. Київ, 2018. 616 с.
8. Куцик П. О., Ковтун О.І., Башинян Г.І. Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку: монографія. Львів: Видавництво ЛКА, 2015. 594 с.
9. Кібік О.М., Нестерова К.С., Хаймінова Ю.В. Міжнародна економіка: навч.-метод. посібн. Одеса, 2020. 85 с.